

Tots els enemics del president Jordi Pujol

Però sense exercir de valencià com Pujol fa de català (...), però sense necessitat d'haver de ser insolidaris amb la resta d'Espanya, sense fer coses que jo no compartesc, com fa Jordi Pujol". Són paraules dites en una emissora de ràdio no fa gaires dies pel molt honorable Eduardo Zaplana. Res de nou. És la cantarella de sempre, la d'un seguit de polítics a la recerca del *sa-voir faire* de l'ofici, de la *res publica* autonòmica, enlluernats pel veterà Pujol. També és la cantarella d'anticatalanistes furibunds com Vicent González Lizondo, que capitaneja un partit polític que ell voldria fer veure com creat a imatge i semblança de CiU.

I és que sembla que fer de Pujol sigui la clau per a aconseguir una governabilitat acceptada, volguda per qualsevol ciutadania. Fet i fet, el president català, les seves maneres i receptes, són l'obscur objecte del desig de polítics i societats civils. Pujol és el mandatari somniat fora de Catalunya, el model, el personatge estimat, temut, odiat... Sense anar més lluny, entre molts valencians, poble especialment sensible a les coses del Principat, Pujol simbolitza les pors, els recels, però també els anhels, la màxima expressió d'una fam de líder que els rescabali de la sensació angoixant de societat moribunda i claudicant sota interessos aliens. Probablement és per això que Zaplana, nou de trinca en el càrrec, s'ha afanyat a dir que també ell *serà* Pujol, un president com manen els cànons i els bons costums... catalans, és clar. Però d'uns anys ençà, hi ha analistes polítics, historiadors i periodistes que diuen que això s'acaba. Que Pujol i el pujolisme comencen una davallada indeturable, el viatge sense retorn vers el final d'una època. La pèrdua de trenta mil vots soferta per CiU en les eleccions del 28-M; la derrota, en definitiva, del delfí Miquel Roca contra Pasqual Maragall; els problemes maritals entre PSOE i Convergència; els escàndols al si del govern català, han determinat aquesta actitud generalitzada de voler fer el soterrar sense tenir encara el mort a la caixa. Perquè, després de tot, Pujol hi és. El president sofreix, no obstant, en carn viva les conseqüències d'un context polític desfavorable, d'una inevitable acumulació d'errors després de tants anys al poder. Passa que en aquest temps tot és extrapolable, tot coadjuva a magnificar els odis, i Pujol és la diana visible d'uns atacs que, de fons i massa sovint, van adreçats al país que parcialment representa.

La polèmica pels arxius de Salamanca va disparar més que mai les ires dels silencis habitants de la caverna espanyolista. "*Pujol, enano, habla castellano*", un dels eslògans que es veieren en la vergonyant manifestació de la ciutat castellana, volia dir simplement, "catalans, ja n'hi ha hagudes prou, de con-

El president Jordi Pujol acusa cansament. Aquests darrers temps les circumstàncies d'un context polític desfavorable s'han girat contra seu. Els enemics aprofiten l'avinentsa, mentre la dreta espanyolista cavalca indeturable cap a l'assalt de l'estat. És l'hora final del pujolisme?

cessions". A més a més, no fa gaire, Josep Maria Mendiluce advertia sobre el clima de crispació que flairava en l'ambient de la capital espanyola. Ell mateix havia llegit sobre una de les parets de la ciutat, "*Pujol recuerda Sarajevo*", una frase que el lector s'agafarà traduirà sense cap dificultat.

D'una altra banda tots els partits polítics, fins i tot algun sector del PSOE, s'entesten a dur a terme una croada virulenta contra el president. Julio Anguita va obrir el foc comparant el pujolisme amb el franquisme, i això va atiar força el delit de cacera del Partit Popular. Per als enemics de Pujol el president resumeix i representa el tan odiat *separatismo catalán*; més, el fantasma de la guerra interètnica; el xantatgisme i la feréstega mesquina dels catalans, demostrada amb la seva interessada "col·laboració" amb el govern socialista. Pujol és el mentider, la traïdoria feta carn —o botifarra, tant se val. El que representa Pujol alimenta ara i adés l'anticatalanisme ferotge d'amplis sectors de la societat espanyola. Aquesta és la qüestió.

Amb tot, faltariem a la veritat si neguéssim que Jordi Pujol té maldecaps, que aquests darrers anys l'harmonia política de la qual era administrador directe ha estat trastocada per les circumstàncies. Aquests dies, retirat a Querolbs (Ripollès), el president sembla sumit en una mar de preocupacions. La gent del poble comenta que el president és aquest estiu poc parlador, que el seu rostre reflecteix fatiga, tristor. Per a Jordi Pujol aquest és, probablement, l'estiu de la inflexió política, l'estiu dels temors.

Justament aquestes setmanes TV3 emet una campanya publicitària en to triomfalista commemorant els quinze anys de govern autonòmic. Una gran gentada avançar pel mig d'un prat verdós per trobar-se i aixecar ensems un gran arbre. És, suggereix l'*spot*, el símbol del poble de Catalunya, de la seva societat aixecant-se, unida, cap amunt. Però molts també hi han volgut veure que l'arbre espectacular evoca el logotip de Convergència. Que, tot plegat, TV3 emet propaganda encoberta del partit del president. ERC ja ha exigit la retirada de l'*spot*. Pujol, naturalment, l'ha defensat explicant la conveniència de recordar els quinze anys d'estatut i de fer saber que els avenços de Catalunya han estat un mèrit de tota la societat. Però quin enemic recorda els triomfs aconseguits, o dirigits, pel seu contrincant? Quin enemic no s'irrita amb la propaganda del rival?

Consellers sota sospita. El dia 16 de juny dimitia el conseller d'Obres Públiques, Jaume Roma, en un ambient d'expectació i quasi d'incredulitat. L'empresa constructora Tradsa l'acusava d'haver pagat a baix preu

les obres d'un xalet que li feien en canvi de rebre tractes de favor, quan Roma ocupava el càrrec de director general de l'Institut Català de la Salut. L'escàndol va causar un gran trasbals. Pujol va reaccionar ràpidament, sense perdre la calma, posant immediatament al capdavant de la Conselleria Artur Mas, el número dos de CiU a l'Ajuntament de Barcelona. Alhora el conseller de Sanitat, Xavier Trias,

havia de comparèixer davant la comissió de política social del Parlament per explicar el sistema de contractacions del Servei Català de Salut, durament qüestionat per l'oposició. L'espectre de l'escàndol de Torelló, que va posar fi a la vida política de Josep M. Cullerell, i el de les vinculacions de Javier de la Rosa amb CiU vagaven ara de nou pels passadisos de la Generalitat. El cop fou molt dur per al president, i l'oposició no va perdre l'ocasió de dinamitar-li la moral. En poc temps, escàndols d'importància tacaven la imatge incorruptible dels homes de confiança del president. En un context d'estabilitat política, els fets haurien estat contestats i defensats amb seguretat, però justament no era aquesta la situació.

Duran i Lleida o el príncep revoltat.

Durant molts anys Pujol semblava que dirigís una coalició força homogènia que, de coalició, en tenia més el nom que no pas l'estructura. Però darrerament el seu soci Josep Antoni Duran i Lleida, cap d'Unió Democràtica, ha anat guanyant protagonisme. Contra tot pronòstic, ha deixat de ser l'encarnació del silenci per convertir-se en un abocador de declaracions dissonants amb la política del president. S'avança contínuament a les decisions de CiU, i ha aconseguit que la coalició proposés al president espanyol Felipe González un calendari electoral. Ara mateix, Duran i Lleida lluita per fer anticipar les eleccions a la tardor. Però el líder d'Unió no s'atura aquí. Ja fa temps que, de forma més o menys oficiosa, dialoga obertament amb els líders del Partit Popular. Tots els analistes insinuen que Duran i Lleida frisa per arribar al poder; però ell ho desmenteix, bo i fent la seva, com si res ni ningú no fos capaç d'aturar-lo. Fa uns dies assegurava que no tenia interès a encapçalar la llista de CiU al Congrés dels Diputats i que Miquel Roca, Joaquim Molins o Josep Lòpez de Lerma li semblaven, per aquest propòsit, homes prou brillants.

Presa de possessió de Jordi Pujol (1980), amb Josep Tarradellas. Després de quinze anys de mandat, el president Pujol afronta els rumors de successió en un context d'atacs furibunds, provinents del PP, i en un clima polític de crispació, conseqüència del seu suport als socialistes. Molts afirmen que CiU podria perdre la majoria absoluta en les pròximes eleccions al Parlament. No obstant això, Pujol és encara un indiscutible valor polític ben difícil de combatre.

Jordi Pujol i el líder d'Unió Democràtica, Josep Antoni Duran i Lleida. Cara i creu de CiU.

PP, objectiu Catalunya. S'ha confirmat no fa no gaire, com qui diu. L'ex-dirigent de CDC, Josep Maria Trias de Bes, ha arribat a un acord amb José María Aznar per encapçalar la candidatura popular per Barcelona de les pròximes legislatives. L'home que fa un temps s'havia encarat a Pujol troba per fi un lloc per créixer, per revifar-se. Trias és el nou rostre del *catalanismo bien entendido* que el PP vol vendre. El nomenament, però, té més de gest simbòlic que no d'operativitat política. L'estratègia del PP passa per dir a Pujol que el seu és un nacionalisme radical, perillós i victimista i que ells també en saben, de *cultura regional* i de com aplicar-la sense posar en perill la unitat d'Espanya. Un discurs que vol trobar ressò en una part de l'empresariat català, un sector social darrerament descontent amb el president i amb el seu partit pel suport que CiU ha donat a un PSOE desacreditat. I no tan sols això. Els dirigents més preclars del PP han ressuscitat el seu discurs espanyolista, han atacat els mecanismes de normalització lingüística i contínuament centren les seves ires en la figura personal del president. Pujol ja fa mesos que es passeja per les conferències de premsa demanant seny, recomanant tranquil·litat, contestant amb una certa irritació mal dissimulada l'eufòria de la dreta espanyolista. La situació és tensa i més d'un és disposat a anunciar la caiguda del president.

Els temors d'alguns convergents i també de més d'un esperançat opositor de CiU indiquen la pèrdua de la majoria absoluta en la pròxima contesa electoral. Una circumstància inaudita que, explicada fa només uns anys escassos, hauria provocat de ben segur les finíssimes ironies de Jordi Pujol. Amb tot, Jordi Pujol encara fa de Jordi Pujol. Un Pujol certament més cansat, turmentat per una classe política que li ha fet dir categòricament

que ja estava tip de tots plegats.

Malgrat tot, fent servir el llenguatge del professor Gómez Mompert, Pujol sembla que encara sigui per als seus electors com la Caixa: "Per als grans poders és el millor pla de pensions. Per a les classes mitjanes, el caixer de la cantonada. No dóna gaire, però és de fiar. Mai no s'enfonsarà".

Francesc Viadel